

DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE - PŘÍKLADY NA PROCVIČENÍ

(Řez rotační plochy rovinou)

Formát výkresu A4 na výšku.

- 1) MP: $O = [10, 13]$
Sestrojte průměty protáhlého rotačního elipsoidu s osou rotace $o \perp p$, středem $S = [0, 5, 6]$ a velikostí poloos $a = 6$, $b = 4$.
Sestrojte řez plochy rovinou $r = (7, 8, 6)$, body řezu na obrysech, stanovte viditelnost.
Dále sestrojte stopy tečné roviny plochy v bodě $T = [1, ?, 2.5]$, $y_T < y_S$.
- 2) MP: $O = [13, 14]$
Sestrojte průměty rotačního paraboloidu s osou rotace $o \perp p$, vrcholem $V = [0, 5, 10]$ a bodem $M = [5, 5, 0]$ hlavního meridiánu. Uvažujte část plochy nad p .
Sestrojte řez plochy rovinou $r = (12, 11, 8)$, body řezu na obrysech; stanovte viditelnost. Dále určete tečnou rovinu plochy v bodě $T = [1, ?, 3]$, $y_T < y_V$.
- 3) MP: $O = [10.5, 12]$
Rotační jednodílný hyperboloid je určen hlavním meridiánem: bod $S = [0, 5, 5.5]$ je střed, vedlejší osa $o \perp p$ ($S \in o$) je zároveň osou rotace, velikost hlavní poloosy $a = 2$, asymptota svírá s hlavní osou úhel 60° . Plochu omezte rovinami p a a , $a \parallel p$, $z_a = 11$.
Sestrojte řez plochy rovinou $r = (-8, 9, 17)$, body řezu na obrysech; stanovte viditelnost.
- 4) MP: $O = [11, 18]$
Polomeridián anuloidu je kružnice $k = (S, r = 2.5)$ v rovině a , $a \parallel n$, $S = [6, 9, 2.5]$.
Osa rotace $o \perp p$ prochází bodem $Q = [0, 9, 0]$.
Sestrojte řez anuloidu tečnou rovinou v bodě $M = [-3, 6, ?]$, $z_M > z_S$, body řezu na obrysech; stanovte viditelnost.
- 5) MP: $O = [11, 18]$
Polomeridián anuloidu je kružnice $k = (S, r = 3)$ v rovině a , $a \parallel n$, $S = [-4.5, 8, 3]$.
Osa rotace $o \perp p$ prochází bodem $Q = [0, 8, 0]$.
Sestrojte řez anuloidu rovinou $r = (10, 12.5, 8)$, body řezu na obrysech; stanovte viditelnost.
- 6) KP: $O = [4, 15]$, $w = 120^\circ$, $q = 2/3$
Zobrazte rotační kužel s podstavou o středu $S = [8, 8, 0]$ a poloměru $r = 7$ v p , bod $V = [8, 8, 13]$ je vrchol. Přímkou $p = RQ$ ($R = [1, 0, 0]$, $Q = [8, 9.5, 0]$) ved'te rovinu r tak, aby řezem příslušné kuželové plochy byla parabola. Zobrazte řez kužele rovinou r (obě řešení), sestrojte body řezu na obryse, stanovte viditelnost.

- 7) KP: $O = [10, 14]$, $w = 135^\circ$, $q = 4/5$
 Rotační plocha je určena osou rotace $o = z$ a polomeridiánem v rovině $m = (y, z)$.
 Polomeridián je část paraboly mezi vrcholem $V = [0, 6, 0]$ a bodem $P = [0, 1, 5]$,
 osa paraboly je rovnoběžná s osou z .
 Určete tečnou rovinu v bodě $T = [1.5, -2, ?]$, sestrojte její stopy.
- 8) MP: $O = [6, 14.5]$
 Rotační dvoudílný hyperboloid je určen hlavním meridiánem: bod $S = [0, 6, 7]$ je
 střed, bod $W = [5.5, 6, 0]$ je bodem asymptoty hlavního meridiánu, hlavní osa o
 $\perp p$ ($S \in o$) je zároveň osou rotace, velikost hlavní poloosy $a = 2.5$. Plochu omezte
 rovinami p a a , $a \parallel p$, $z_a = 14$.
 Určete rovinu r tak, aby obsahovala přímku $q = AB$ ($A = [-9, 10.5, 2.5]$,
 $B = [-3, 9.5, 9]$) a řezem hyperboloidu touto rovinou byla parabola (ze dvou možných
 rovin vyberte tu, která protíná osu x v bodě s menší x -ovou souřadnicí). Řez plochy
 zobrazte, sestrojte body řezu na obrysech, stanovte viditelnost (včetně viditelnosti
 přímky q).
- 9) Vojenská perspektiva: $O = [10, 12]$, $z = OZ$, $Z = [10, 20]$, $w = (\angle(y, z)) = 150^\circ$
 Je dána rotační plocha (anuloid), osa rotace $o = z$, polomeridián je kružnice
 k o středu $S = [6, 0, 7]$ a poloměru $r = 3$ v $n = (x, z)$.
 Určete tečnou rovinu t v bodě plochy $T = [0, 3, ?]$ a sestrojte řez plochy touto
 rovinou (tzv. Bernoulliho lemniskáta). Dále sestrojte tečnu křivky řezu v bodě
 $M = [3, 3, ?]$ ($z_M < z_T$), tj. sestrojte průsečnici tečné roviny plochy v bodě M
 a roviny t .

Formát výkresu A4 na šířku

- 10) KP: $O = [8, 10]$, $w = 225^\circ$, $q = 1$, **PODHLÉD !**
 Je dána rotační plocha, osa rotace $o : o \parallel x$, $Q \in o$, $Q = [0, 7, 0]$, polomeridián je
 čtvrtkružnice k v $p = (x, y)$, $S = [7, 16, 0]$ je střed, body $A = [0, 16, 0]$, $B = [7, 9, 0]$
 jsou krajní body.
 Určete tečnou rovinu t v bodě plochy $T = [2, 9, ?]$, $z_T < 0$. Sestrojte stopy roviny
 t a zobrazte řez plochy touto rovinou.